

प्रतिभानुरात्रेयः। विश्वे देवाः। जगती ।

कटुं प्रियाय धाम्ने मनामहे स्वक्षत्राय स्वयंशसे महे वयम्।

आमेन्यस्य रजसो यदुभ्र आँ अपो वृणाना वितनोति मायिनी ॥ ५.०४८.०१

कटु- कदा । प्रियाय- प्रेमपात्राय । धाम्ने- वैद्युताय तेजसे । स्वक्षत्राय- स्वायत्तबलाय । महे- महते । वयम् । मनामहे- मननं कुर्मः । आमेन्यस्य- समन्तान्मातव्यस्य । रजसः- अन्तरिक्षस्य सम्बन्धिनि । अन्ने- मेघे । वृणाना- आच्छादयन्ती । मायिनी- अग्निशक्तिः । अपः- उदकानि । वितनोति- विस्तारयति ॥१॥

ता अलत वयुन वीरवक्षणं समान्या वृतया विश्वमा रजः।

अपो अपाचीरपरा अपेजते प्र पूर्वाभिस्तिरते देवयुर्जनः ॥ ५.०४८.०२

ताः- उषसो विद्याः । वीरवक्षणम्- वीरैर्वहनीयम् । वयुनम्- प्रज्ञानम् । अलत- विस्तारयन्ति । समान्या- समानया । वृतया- आवारकदीप्त्या । विश्वम्- सर्वम् । रजः- जगत् । अलत । अपाचीः- अपाञ्चनाः । प्रतिनिवृत्तमुखीः । अपराः- अनया निशा अविद्याः । अपेजते- अपचालयति । देवयुः- देवकामः । जनः । पूर्वाभिः- उषोभिः । प्र- प्रकर्षेण । तिरते- स्वमनीषां वर्धयते ॥२॥

आ ग्रावभिरहन्येभिरक्तुभिर्वरिष्ठं वज्रमा जिघर्ति मायिनि।

शतं वा यस्य प्रचरन्स्वे दमे संवर्तयन्तो वि च वर्तयन्नहा ॥ ५.०४८.०३

अहन्येभिरक्तुभिः- दिवारात्रम् । ग्रावभिः- ग्रावोपलक्षितसोमैः रसैः । मायिनि- वृत्रे निमित्ते सति । वज्रम् । आ जिघर्ति- दीपयति । यस्य रश्मयः । स्वे- स्वकीये । दमे- सद्नेऽन्तरिक्षे । शतम्- अनन्ताः । प्रचरन्- प्रचरन्ति । अहा- अहानि । संवर्तयन्तः- प्रवर्तयन्तः । वि च वर्तयन्- तान्येव निवर्तयन्ति ॥३॥

तामस्य रीतिं परशोरिव प्रत्यनीकमख्यं भुजे अस्य वर्षसः।

सचा यदि पितुमन्तमिव क्षयं रत्नं दधाति भरहूतये विशे ॥ ५.०४८.०४

ताम्। अस्य- एतस्य। रीतिम्- शैलीम्। परशोः- आयुधस्य। इव। प्रति- प्रतिनिधितया पश्यामि।

अस्य- एतस्य। वर्षसः- रूपवतः सूर्यस्य। अनीकम्- किरणसमूहम्। भुजे- भोगाय। अख्यम्-

अकथयम्। भरहूतये- यज्ञे आहूताय। विशे- जनाय। सचा- अस्माभिः सङ्गतः सन्।

पितुमन्तमिव- अन्नवन्तम्। क्षयम्- निवासम्। रत्नम्। दधाति- यच्छति ॥४॥

स जिह्वया चतुरनीक ऋञ्जते चारु वसानो वरुणो यतन्नरिम्।

न तस्य विद्म पुरुषत्वता वयं यतो भगः सविता दाति वार्यम् ॥ ५.०४८.०५

चारु- कल्याणम्। वसानः- बिभ्रत्। वरुणः- वृत्रवारकः। अरिम्- शत्रुम्। यतन्- नाशयन्। सः-

असावग्निः। चतुरनीकः- चतुर्दिक्षु प्रसृतज्वालः। जिह्वया- ज्वालाया। ऋञ्जते- मण्डयति। यतः।

भगः- सौभाग्याधिदेवता। सविता- प्रेरकः सूर्यः। वार्य- श्रेष्ठम्। दाति- यच्छति। तस्य महिमानम्।

पुरुषत्वता- स्वपौरुषेण। वयम्। न विद्म- न जानीमः ॥५॥